

УДК 378:373.3.091.12.011.3–051:004(410) (043.5)
DOI: 10.24144/2524-0609.2019.44.31-35

Гарапко Віталія Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра англійської філології та методики викладання іноземних мов
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна
vitalia74@meta.ua
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-7171-8448>

ОЦІНЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА))» ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА

Анотація. Традиційно стратегії практичного оцінювання, розроблені для студентів або фахівців, значною мірою зосереджені на суворому аналізі знань і навичок, що базуються на папері, в межах компетенцій фахівців спеціальності 014 «Середня освіта (Мова та література (англійська))». Метою цієї статті є аналіз побудованої системи оцінки студентів та фахівців спеціальності 014 «Середня освіта (Мова та література (англійська))», а не «підбір засобів», тобто різноманітного збору інструментів оцінки, атестації. Завданням дослідження є проаналізувати компетенції фахівців спеціальності 014 «Середня освіта (Мова та література (англійська))» запропоновані урядовими органами України та оцінку практичного впровадження компетентностей у їх підготовку. Запропоновано використання системи методів дослідження: теоретичних методів: аналізу та узагальнення, порівняння, систематизації та класифікації положень філософських, соціологічних, психологічних та педагогічних наукових джерел літератури з метою з'ясування теоретичних основ та розвитку досліджуваної проблеми. На сьогодні, існує багато перешкод на шляху впровадження системи оцінки компетентностей фахівців спеціальності 014 Середня освіта (Мова та література(англійська)) . При введенні нових або більш формалізованих і структурованих підходів до оцінювання компетентностей, є ряд потенційних перепон, які треба опрацювати розробникам програм підготовки фахівців.

Ключові слова: компетентності; фахівці спеціальності 014 Середня освіта (Мова та література(англійська)); атестація здобувачів вищої освіти; оцінювання.

Вступ. Традиційно стратегії практичного оцінювання, розроблені для студентів або фахівців, значною мірою зосереджені на суворому аналізі знань і навичок, що базуються на папері, в межах компетенцій фахівців спеціальності 014 «Середня освіта (Мова та література (англійська))». Такі стратегії оцінювання стали основою для усталеної системи підсумкового оцінювання, атестації здобувачів вищої освіти, щоб встановити, чи отримали студенти необхідні наукові знання, практичні навички та здатність забезпечувати та здійснювати навчальний процес, щоб їх можна було оцінити як компетентних фахівців. Процеси формальної сертифікації застосовують аналогічні підходи до оцінювання з метою запевнити громадськість, що ліцензовані фахівці можуть продемонструвати свої компетенції, які вони впроваджують протягом всього життєвого циклу професійної практики.

Стаття описує коло питань, щодо формування теоретичної концепції та обґрунтування системи оцінки, атестації, яка організована навколо професії фахівців спеціальності 014 «Середня освіта (Мова та література (англійська))». Дослідження здійснене у статті пропагує «працевлаштування на основі оцінювання» як центральний і інтегруючий концепт, мета якого є формування освітньої й підсумкової компетентностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, невирішеної раніше частини загальної проблеми. Відображений нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання до формування компетентностей студента в процесі здобуття освіти у вищих навчальних закладах, проте вимоги до їх формування відображені лише частково, зокрема: у Національній державній програмі «Освіта (Україна XXI століття)» (1993), «Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті» (2002), Закони України «Про освіту» (2016), «Про вищу освіту» (2014), «Концепція національної освіти для студентської молоді» (2009), Державна цільова соціальна програма «Мо-

лодь України» на 2016-2020 роки (2016). Проте, поза дисциплінарними знаннями та навичками існує широкий спектр компетенцій та професійних цінностей, оцінка яких може бути досягнута тільки шляхом безпосереднього спостереження роботи фахівця під час практичної підготовки. Один з підходів оцінювання здобутих компетентностей полягає в тому, щоб інтегрувати практичні, гнучкі та формувальні стратегії оцінювання в контекст професійної практики, та генерувати дані, щоб забезпечити можливість зворотного зв'язку, що сприяє саморефлексії та вдосконаленню спеціаліста. Такий підхід є формувальним; надання допомоги в орієнтуванні в навчальному процесі для студентів та практикуючих фахівців на визначення областей, де подальше вдосконалення для них є бажаним або необхідним. Така оцінка сприяє розробці навчальних планів, спрямованих на скорочення розриву між поняттями «де вчитель є» і «де вчителю потрібно бути». У цьому контексті оцінка не є тестом, який встановлює рівень «невдачі», але освітньою стратегією, яка закріплена на робочому місці здобуття професії і базується на реальних або імітаційних робочих сценаріях, які відображають важливі професійні ролі, обов'язки та діяльність студента спеціальності 014 «Середня освіта (Мова та література (англійська))». Визначення та усунення прогалин у різних сферах компетенцій, включаючи, але не обмежуючись, комунікацією, співпрацею та професіоналізмом, слугують основою для змін та вдосконалення, які більш ефективно відповідають потребам учнів у сфері дитино центрованої освіти.

Метою цієї статті є аналіз побудованої системи оцінки студентів та фахівців спеціальності 014 «Середня освіта (Мова та література (англійська))», а не «підбір засобів» тобто – різноманітного збору інструментів оцінки, атестації.

Завданням дослідження є проаналізувати компетенції фахівців спеціальності 014 «Середня освіта (Мова та література (англійська))» запропоновані урядовими органами України та оцінку практичного

впровадження компетентностей у їх підготовку.

Методи дослідження. Запропоновано використання системи методів дослідження: теоретичних методів: аналізу та узагальнення, порівняння, систематизації та класифікації положень філософських, соціологічних, психологічних та педагогічних наукових джерел літератури з метою з'ясування теоретичних основ та розвитку досліджуваної проблеми.

Виклад основного матеріалу. Зовсім недавно перехід на компетентнісну освіту, заснованої на компетенціях Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, галузі знань – 01 Освіта, спеціальності – 014 Середня освіта, предметна спеціалізація – 014.02 Середня освіта (мова та література із зазначенням мови), який розроблено науково-методичною підкомісією 014-1 Середня освіта (мови та літератури), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 375 від 6 квітня 2016 року, змінив розробку, реалізацію та оцінку просвітницької освіти та програм професійного розвитку, використовуючи організаційні рамки компетенцій. У цьому контексті оцінку було зосереджено або на досягненні індивідуальних компетенцій, або на концептуальних концепціях (визначених як програмні результати навчання, що очікуються на певному етапі розвитку спеціаліста).

Розробка такої системи оцінки повинна враховувати і долати ряд бар'єрів реалізації програмних результатів навчання фахівців. Окрім того, впровадження нової системи оцінювання роботи часто вимагає значних освітньо-культурних змін. Якщо керування цим процесом не відбувається ефективно, реалізація, швидше за все, зазнає невдачі. Проте, у світовій освітній практиці є певна кількість моделей, які артикулюють вимоги до успішних ініціатив щодо змін у системі оцінювання. Це, зокрема, організаційна модель (Bolman, 2013) та індивідуальна модель (Nyatt, 2006).

Згідно «Методичних рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти» термін «компетентність» це – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

У цьому ж документі дано визначення таких компетентностей як: «інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності; загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку та спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю» (Про затвердження Методики, 2018).

Стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, галузі знань – 01 Освіта, спеціальності – 014 Середня освіта, предметна спеціалізація – 014.02 Середня освіта (мова та література із зазначенням мови), який розроблено науково-методичною підкомісією 014-1 Середня освіта (мови та літератури), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 375 від 6 квітня 2016 року визначено ці

компетентності як:

«Інтегральна компетентність (ІК) – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності як: 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. 4. Здатність працювати в команді. 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 9. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності. 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Предметні (спеціальні фахові) компетентності (ПК) як: 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності. 2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання. 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури. 4. Здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу. 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземної мови, теорії та історії зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання іноземної мови й зарубіжної літератури. 6. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання іноземної мови та зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду. 7. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм (з іноземної та державної мови), володіти іноземною мовою на рівні не нижче С1, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту. 8. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах (іноземною мовою, державною мовою), володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт. 9. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві. 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту. 11. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять. 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання іноземних мов та зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі. 13. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й

оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо). 14. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учні, учителі, батьки та ін.). 15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей. 16. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави» (Стандарт, 2017).

В основі розроблених компетентностей лежать певні програмні результати підготовки, зокрема: ефективне використання стандартизованих компетентностей у навчальному процесі; оволодіння проектною методикою на основі самостійної (індивідуальної чи групової) дослідницько-пошукової діяльності учнів; формування в студентів цілісної картини світу; практична спрямованість знань та навичок студентів; розвиток навичок, які сприяють підвищенню конкурентноздатності студентів на ринку праці в умовах економіки, яка ґрунтується на новітніх технологіях та знаннях; орієнтування при плануванні навчального проекту на вимоги державних загальноосвітніх стандартів та зміст державних навчальних програм з різних навчальних предметів; циклічна побудова навчання студентів на тренінгу щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій; врахування досягнень сучасної психології; альтернативна система оцінювання та самооцінювання всіх видів діяльності студентів, на базі розробки власних критеріїв та форм оцінювання навчальних досягнень; розглядання її не тільки як важливої умови професійної підготовки вчителя, а й як одного із системотворчих чинників, що охоплює процеси багаторівневої, багатоаспектної і багатоякісної інтеграції професійної підготовки в системі безперервної педагогічної освіти тощо.

Цілі підготовки/навчання у когнітивній сфері можуть бути виражені через такі елементи засвоєння (їх ще називають елементами таксономії Блума): знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка та створення.

Оцінка підготовки студентів спеціальності 014 Середня освіта (Мова та література (англійська)) здійснюється через атестацію. Згідно Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, галузі знань – 01 Освіта, спеціальності – 014 Середня освіта, предметна спеціалізація – 014.02 Середня освіта (мова та література із зазначенням мови) атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену. Комплексний кваліфікаційний екзамен має на меті встановлення відповідності та професійної кваліфікації і включає завдання з теорії та історії іноземної мови, практичного курсу іноземної мови, теорії літератури, історії зарубіжної літератури, теорії й методики навчання за спеціальністю й предметною спеціалізацією (Стандарт, 2017).

Тобто, традиційно розроблені стратегії оцінки фахівців на практиці зосереджено, значною мірою, на суворій паперовій основі оцінки знань і навичок у межах, згаданих вище, компетенцій. Такі стратегії оцінки забезпечують основу для еволюції системи оцінювання, з можливістю встановлення рівня необ-

хідних наукових знань та практичних навичок отриманих студентом, педагогічних та мовних навичок та вміння забезпечувати та здійснювати процес навчання іноземної мови таким чином, щоб бути визнаним компетентним для працевлаштування у закладах середньої освіти. Поза як, на сучасному етапі працевлаштування випускників використовуються процеси формальної сертифікації.

Використання стратегії атестації здобувачів вищої освіти, за чітко визначеними стандартами, сприяє прийняттю рішення стосовно того, чи засвоїли студенти всі необхідні компетенції визначені Стандартом. Приклади атестації здобувачів вищої освіти включають традиційно високі ставки на комплексний кваліфікаційний екзамен після закінчення підготовки, який служить основою для отримання диплому про здобуття певного рівня освіти, зокрема першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти. Атестація здобувачів вищої освіти є одним з механізмів захисту або запевнення громадськості, що всі ліцензовані фахівці мали, на момент проведення атестації, мінімальні очікувані інтегральні, загальні та предметні компетентності.

При формуванні стратегії атестації використовують набір стандартів як компонент тривалого професійного розвитку або стратегії навчання протягом усього життя, що дозволяє ідентифікувати (з або без зворотного зв'язку) навички, які потребують вдосконалення (Садовий, 2018).

Оцінку на основі практичної підготовки (практична складова підготовки фахівців, яка реалізується на основі проходження практик студентами спеціальності 014 Середня освіта (Мова та література(англійська)) - часто розглядають як компонент атестації, орієнтований на інструменти або підходи, що оцінюють фахівців, які на практиці реалізують вищезгадані компетентності спеціальності 014 Середня освіта (Мова та література(англійська)).

Загалом, мету оцінювання компетенцій випускника можна розділити на три загальні категорії: 1. Оцінка на основі практичної підготовки: керівництво практикою. Стратегії підсумкового оцінювання використовують визначені урядом стандарти, що дозволяють прийняти рішення про те, чи пройшли учасники або не пройшли рівень атестації. Приклади підсумкових оцінок включають традиційні письмові або усні іспити після закінчення програми навчання, яка служить основою для первинної сертифікації та ліцензування. Підсумкові оцінки - це один із механізмів захисту або заспокоєння громадськості, що всі ліцензовані фахівці на момент оцінювання відповідали мінімальним очікуванням професійної компетентності.

2. Стратегії формальної оцінки, де використовують набір стандартів як компонент стратегії безперервного професійного розвитку або навчання протягом усього життя, що дає змогу ідентифікувати (з або без зворотного зв'язку) сфери, де необхідне подальше вдосконалення. Приклади формувальних оцінок включають участь у командних сценаріях моделювання, де виявляються прогалини в індивідуальних та командних роботах у різних сферах компетенцій, а також планується вдосконалення навчальної програми підготовки для підвищення якості навчального процесу.

3. Оцінку на основі практичної підготовки – як найважливіший компонент оцінки, орієнтованої на інструменти або підходи, що оцінюють студента, як вчителя, тобто як на практиці вони виконують свою діяльність на своєму робочому місці.

Висновки та перспективи подальших дослі-

джені. На сьогодні, існує багато перешкод на шляху впровадження системи оцінки компетентностей фахівців спеціальності 014 Середня освіта (Мова та література(англійська)). При введенні нових або більш формалізованих і структурованих підходів до оцінювання компетентностей, є ряд потенційних перепон, які треба опрацювати розробникам програм підготовки фахівців. До них відносяться:

Конкуруючі пріоритети забезпечення навчального процесу під час проходження практики і загальна відсутність часу для практичного навчання і спостереження. Студенти та керівники практики можуть це сприймати як недостатню кількість «запланованих навчальних годин» проходження практики, та оцінювання цієї практики з урахуванням загального навчального навантаження. Для індивідуальних слухачів та спеціалістів заочної форми навчання оцінювання на основі проходження практики необхідно розглядати як актуальне і цінне для них; не просто щось таке, що має виконуватися як частина навчання. Розробники програм мають приймати активну участь, на рівні з органами адміністрації освітнього закладу, щоб підвищити цінність оцінки компетенцій на робочому місці та забезпечення зворотного зв'язку

з метою покращення ефективності роботи спеціалістів і розгляд компетенцій, що реалізуються під час таких освітніх заходів, в кінцевому підсумку буде переведено в ефективнішу підготовку учнів. Університети відіграють важливу роль у забезпеченні стандартів акредитації навчання розробляючи навчальні плани підготовки фахівців, які містять розподіл практичної підготовки, що є розумним і обґрунтованим, і забезпеченні керівництва та навчання щодо ефективної атестації рівня практичної підготовки.

Наступною з перепон можна назвати: оцінювання рівня здобутих компетентностей може бути затьмарено високими очікуваннями під час атестації здобувачів вищої освіти. Студенти використовують свою енергію до задачі підсумкових іспитів і багато хто не бачить значення в оцінюванні практичної підготовки. Поглинання компетенцій практичної підготовки в рішення, що стосуються здобутого освітнього рівня спеціаліста теоретичною складовою підготовки сприяє значному ризику дотримання вимог щодо оцінювання тільки теоретичних компетенцій підготовки. Така стратегія призведе до менталітету «галочки» й відволікає від мети оцінки усього спектру компетенцій.

Список використаної літератури

- Про затвердження Методики розроблення професійних стандартів Документ z0165-18 [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18/ed20180122/sp:max15#n19> (дата звернення: 22.12.2018).
- Садовий М.І. Програмні компетентності майбутніх фахівців спеціальності 014 «Середня освіта (природничі науки)»: зміст та особливості формування [Електронний ресурс]. URL: journals.urau.ua/index.php/2307-4507/article/download/.../149602. DOI: 10.32626/2307-4507.2018-24.27-30 (дата звернення: 22.12.2018).
- Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, галузі знань – 01 Освіта, спеціальності – 014 Середня освіта, предметна спеціалізація – 014.02 Середня освіта (мова та література із зазначенням мови) [Електронний ресурс] // розроб.науково-методичною підкомісією 014-1 Середня освіта (мова та література), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 375 від 6 квітня 2016 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1397-17/conv/paran17?lang=ru> (дата звернення: 22.12.2018).
- Bolman L.G., Deal T.E. Student Leadership Development and Orientation: Contributing Resources within the Liberal Arts. American Journal of Educational Research. 2013. Vol.1. No.1, PP.1–5

References

- Bolman, L.G., & Deal, T.E. (2013). Student Leadership Development and Orientation: Contributing Resources within the Liberal Arts. American Journal of Educational Research, Vol.1, No.1, 1-5.
- Pro zatverdzhennia Metodyky rozroblennia profesiinykh standartiv Dokument z0165-18 [About Approval of the Methodology for the Development of Professional Standards Document z0165-18]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18/ed20180122/sp:max15#n19> (last accessed: 22.12.2018). [in Ukrainian].
- Sadovyi M. I. Programni kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv spetsialnosti 014 «Serednia osvita (pryrodneychi nauky)»: zmist ta osoblyvosti formuvannia [Program competencies of future specialists of specialty 014 «Secondary education (natural sciences)»: content and features of formation]. URL: journals.urau.ua/index.php/2307-4507/article/download/.../149602. DOI: 10.32626/2307-4507.2018-24.27-30 (last accessed: 22.12.2018). [in Ukrainian].
- Standart vyshchoi osvity Ukrainy pershoho (bakalavrskoho) rivnia osvity, stupenia vyshchoi osvity – bakalavr, haluzi znan – 01 Osvita, spetsialnosti – 014 Serednia osvita, predmetna spetsializatsiia – 014.02 Serednia osvita (mova ta literatura iz zaznachenniam movy) [The standard of higher education in Ukraine is the first (bachelor) level of education, the degree of higher education – bachelor]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1397-17/conv/paran17?lang=ru> (last accessed: 22.12.2018). [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 03.04.2019 р.

Стаття прийнята до друку 16.04.2019 р.

Гарапко Віталія

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра англійської філології і методики преподавання іноземних мов
Мукачевський державний університет
г.Мукачево, Україна

ОЦЕНКА КОМПЕТЕНТНОСТИ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ СПЕЦИАЛЬНОСТИ 014 «СРЕДНЯЯ ОБРАЗОВАНИЕ (ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА (АНГЛИЙСКИЙ))» КАК НАУЧНАЯ ПРОБЛЕМА

Аннотація. Традиційно стратегії практичного оцінювання, розроблені для студентів або спеціалістів, в значительній ступені зосереджені на строгому аналізі знань і навчальних, основаних на папері, в межах компетенцій спеціалістів спеціальності 014 «Середнє освітнє (Язык и литература (англійський))». Цілью цієї статті являється аналіз побудованої системи оцінки студентів і спеціалістів спеціальності 014 «Середнє освітнє (Язык и литература (англійський))», а не «підбір засобів» то єсть – різноманітного збору інструментів оцінки, атестації. Задачею дослідження являється проаналізувати компетенції спеціалістів спеціальності 014 «Середнє освітнє (Язык и литература (англійський))»

предложенные правительственными органами Украины и оценку практического внедрения компетенций в их подготовку. Предложено использование системы методов исследования: теоретических методов: анализа и обобщения, сравнения, систематизации и классификации положений философских, социологических, психологических и педагогических научных источников литературы с целью выяснения теоретических основ и развития исследуемой проблемы. На сегодня, существует много препятствий на пути внедрения системы оценки компетенций специалистов специальности 014 Среднее образование (Язык и литература (английский)). При введении новых или более формализованных и структурированных подходов к оценке компетенций, есть ряд потенциальных препятствий, которые нужно обработать разработчикам программ подготовки специалистов.

Ключевые слова: компетентности; специалисты специальности 014 Среднее образование (Язык и литература (английский)) аттестация соискателей высшего образования; оценивание.

Наратко Vitaliia

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Department of English Philology and Teaching Methods of Foreign Languages
Mukachevo State University
Mukachevo, Ukraine

ASSESSMENT OF COMPETENCIES IN TRAINING OF SPECIALISTS OF 014 «SECONDARY EDUCATION (LANGUAGE AND LITERATURE (ENGLISH))» SPECIALTY AS A SCIENTIFIC PROBLEM

Abstract. Traditionally, practical assessment strategies designed for students or specialists are largely focused on a rigorous analysis of paper based knowledge and skills within the competencies of specialist of speciality 014 «Secondary education (Language and Literature (English))». The purpose of this article is to analyze the system of assessment of students and specialists of specialty 014 «Secondary education (Language and literature (English))», rather than «selection of tools», that is - a diverse collection of evaluation tools, attestations. The purpose of the research is to analyze the competences of specialists of the specialty 014 «Secondary education (Language and literature (English))» proposed by the government bodies of Ukraine and assessment of practical implementation of competencies in their preparation. The use of a system of research methods is proposed: theoretical methods: analysis and generalization, comparison, systematization and classification of the positions of philosophical, sociological, psychological and pedagogical scientific sources of literature in order to clarify the theoretical foundations and development of the problem under investigation. To date, there are many obstacles to introducing a system for assessing the competencies of specialists of the speciality 014 Secondary Education (Language and Literature (English)). When introducing new or more formalized and structured approaches to assessing competencies, there are a number of potential obstacles that need to be addressed to developers of educational training programs. These include: competitive priorities of ensuring the educational process during the course of practice and the general lack of time for practical training and observation. The next obstacle can be called: assessment of the level of competences acquired may be overshadowed by high expectations in the certification of higher education.

Key words: competence; specialists of specialty 014 Secondary education (Language and literature (English)) certification of applicants for higher education; evaluation.